

PIEŁĘGNIARSTWO I ZDROWIE PUBLICZNE NURSING AND PUBLIC HEALTH

KWARTALNIK/QUARTERLY

2015, vol. 5, nr 4 (październik–grudzień)

Wydawca/Publisher

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Redaktor Naczelny/Editor-in-Chief

DOMINIK KRZYŻANOWSKI

Zastępca Redaktora Naczelnego/Vice-Editor-in-Chief

MONIKA WÓJTA-KEMPA

Sekretariat Redakcji/Editorial Secretariat

MIROSLAW CHYBICKI, ARKADIUSZ DRUKIER, JANINA KAPŁUNOWSKA,
EWELINA TROŚCIANKO-WILK

Przewodniczący Rady Naukowej/Chairman of the Scientific Council

ANDRZEJ M. FAL

Rada Naukowa/Scientific Council

ZBIGNIEW BARTUZI (Bydgoszcz), DARIUSZ BIAŁAS (Wrocław), JÓZEF BINNEBESEL (Toruń), JAROSŁAW BŁESZYŃSKI (Toruń), ALICJA CHYBICKA (Wrocław), GRAŻYNA DĘBSKA (Kraków), ANNA FELIŃCZAK (Wrocław), IRENE HIGGINSON (Londyn, Wielka Brytania), HANNA IGNATOWICZ (Augusta, USA), EWA JASSEM (Gdańsk), HELENA KADUČÁKOVÁ (Ružomberok, Słowacja), MIROSLAW KALINOWSKI (Lublin), KRZYSZTOF KASSOLIK (Wrocław), EDYTA KĘDRA (Legnica), ANDRZEJ KIERZEK (Wrocław), HELENA KISVETROVÁ (Czechy), STANISŁAW KOWALIK (Poznań), ELŻBIETA KRAJEWSKA-KUŁAK (Białystok), PIOTR KRAKOWIAK (Gdańsk), SYLWIA KRZEMIŃSKA (Wrocław), EWA KURIATA (Wrocław), MILAN LAURINC (Słowacja), TOBIAS MEISTER (Northeim, Niemcy), KRYSZYNA MISIAK (Wrocław), MAŁGORZATA PASEK (Kraków), MALCOLM PAYNE (Londyn, Wielka Brytania), KRYSZYNA PISKORZ-OGÓREK (Olsztyn), ZBIGNIEW RUDKOWSKI (Wrocław), MARIOLA SEŃ (Wrocław), LUCYNA SOCHOCKA (Opole), MARIA SZEWCZYK (Bydgoszcz), IZABELLA UCHMANOWICZ (Wrocław), MARCIN WIŚNIEWSKI (Bydgoszcz), Iwona Zaczyk (Londyn, Wielka Brytania), PAVEL ZIKL (Hradec Králové, Czechy), ZBIGNIEW ŻYLICZ (Hull, Wielka Brytania)

Redaktorzy tematyczni/Thematic Editors

JÓZEF BINNEBESEL – pedagogika, tanatopedagogika; ALICJA CHYBICKA – onkologia dziecięca, pediatria; MARIOLA GŁOWACKA – pielęgniarstwo europejskie, SYLWIA KRZEMIŃSKA – pielęgniarstwo anestetyczne i w intensywnej opiece; EWA KURIATA – zarządzanie w pielęgniarstwie, organizacja pracy w pielęgniarstwie; DARIUSZ BIAŁAS – promocja zdrowia; LUCYNA SOCHOCKA – pielęgniarstwo pediatryczne; MONIKA WÓJTA-KEMPA – socjologia medycyny; ANDRZEJ FAL – zdrowie publiczne; GRAŻYNA DĘBSKA – pielęgniarstwo środowiska nauczania i wychowania; PIOTR KRAKOWIAK – pomoc społeczna; ELŻBIETA KRAJEWSKA-KUŁAK – dermatologia; HELENA KADUČÁKOVÁ – pielęgniarstwo rodzinne; MONIKA PRZESTRZELSKA – położnictwo; IZABELLA UCHMANOWICZ – pielęgniarstwo kardiologiczne, MARIA SZEWCZYK – pielęgniarstwo chirurgiczne; AGNIESZKA SIENKO – prawo medyczne i w ochronie zdrowia

Redaktor statystyczny/Statistical Editor

ANNA FELIŃCZAK

Redakcja językowa i techniczna/Technical Editorship

Anna Gemza, Paulina Kunicka, Aleksandra Raczkowska, Helena Śnieżyk, Bożena Zmitrowicz-Grobelna

Native-speaker artykułów w języku angielskim/English Language Copy Editor

Marcin Tereszewski, Jason Schock

Adres Redakcji/Address of Editorial Office

Zakład Medycznych Nauk Społecznych
Katedra Zdrowia Publicznego
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich
we Wrocławiu
ul. K. Bartła 5
51-618 Wrocław
tel.: +48 71 784 18 17, 608 585 295
e-mail: redakcja.pizp@gmail.com

Adres Wydawcy/Address of Publisher

ul. K. Marcinkowskiego 2–6
50-368 Wrocław
tel.: +48 71 784 15 86
faks: +48 71 784 00 32
e-mail: anna.gemza@umed.wroc.pl

Warunki prenumeraty

Zamówienia na prenumeratę należy składać pod adresem:

Zofia Gacek
ul. K. Marcinkowskiego 2–6
50-368 Wrocław
tel.: +48 71 784 11 35
e-mail: zofia.gacek@umed.wroc.pl

numer konta: 35 1500 1793 1217 9000 9997 0000
cena zeszytu: 21 PLN, roczna prenumerata: 84 PLN

© Copyright by Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Wrocław 2015

W 2015 r. artykuły do czasopisma „Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne” recenzowali:

KRZYSZTOF ALEKSANDROWICZ, ANDRZEJ ANDERWALD, WALDEMAR ANDRZEJEWSKI, IWONA BARANOWICZ,
DARIUSZ BIAŁAS, EWA CZECZELEWSKA, JAROSŁAW CZEPCZARZ, GRAŻYNA DĘBSKA, BARTOSZ DUSZA,
GRZEGORZ GODAWA, MACIEJ GONCIARZ, ELŻBIETA GREGORASZ, JAN JUZWISZYN, PIOTR KARNIEJ,
KRZYSZTOF KASSOLIK, ELŻBIETA KRAJEWSKA-KUŁAK, EWA KURIATA, JUSTYNA ŁABĘDA, KRYSZYNA MISIAK,
KATARZYNA NEUBAUER, MAŁGORZATA PASEK, MAŁGORZATA POZNAŃSKA, ELŻBIETA RAJKOWSKA-LABON,
ANNA SADAKIERSKA-CHUDY, MARIOLA SEŃ, LUCYNA SOCHOCKA, RENATA STĘPIEŃ,
AGNIESZKA TURKIEWICZ-MALIGRANDA, IWONA WILK, MONIKA WÓJTA-KEMPA, AGNIESZKA ZACHWIEJA,
KAZIMIERA ŻDZIEBŁO

Wersja papierowa jest wersją pierwotną

www.umed.wroc.pl, www.pzp.am.wroc.pl

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

Opracowanie typograficzne i projekt okładki: Maciej Szłapka

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: EXPOL

Nakład: 180 egz.

Spis treści

Członkowie Rady Naukowej	321
--------------------------------	-----

PRACE ORYGINALNE

Ewa Malczyk, Joanna Wyka, Beata Całyniuk, Marzena Zołoteńka-Synowiec, Marta Misiarz, Mateusz Gawłowski: Ocena spożycia syntetycznych barwników przez dzieci w wieku 10–15 lat	323
Wioletta Waksmańska, Małgorzata Fraś, Teresa Grzywna: Badanie częstości występowania nadwagi i otyłości w grupie 16–17-letnich chłopców a rodzaj żywności oferowanej w szkolnych sklepikach	333
Beata Całyniuk, Aneta Barcewicz, Marzena Zołoteńka-Synowiec, Ewa Malczyk, Marta Misiarz, Elżbieta Grochowska-Niedworok: Wartość energetyczna i odżywcza zestawów obiadowych podawanych w szkołach podstawowych.	341
Marzena Zołoteńka-Synowiec, Ewa Malczyk, Beata Całyniuk, Marta Misiarz, Agnieszka Rusiecka: Ocena ilościowa wybranych zestawów obiadowych w restauracjach hotelowych	349
Marta Misiarz, Elżbieta Grochowska-Niedworok, Beata Całyniuk, Ewa Malczyk, Marzena Zołoteńka-Synowiec: Częstość spożycia wybranej żywności przez studentów PWSZ w Nysie w aspekcie realizacji zaleceń racjonalnego żywienia	357
Urszula Mierzwińska, Grażyna Dębska: Wiedza matek na temat prawidłowego żywienia oraz kolejności wprowadzania posiłków uzupełniających w diecie dziecka do pierwszego roku życia	365
Ewa Malczyk, Marcelina Zygmunt: Spożywanie produktów typu fast food przez młodzież gimnazjalną	371
Kamil Gajecki, Mikołaj Machaj, Damian Gajecki, Martyna Kowalik, Iga Gromny: Ocena wpływu diagnostyki na stan odżywienia hospitalizowanych pacjentów	379
Monika A. Tryniecka: Spożycie białka, witamin i mikroelementów u osób przewlekle nadużywających alkoholu	385

PRACE POGLĄDOWE

Katarzyna Neubauer, Iga Gromny: Rak jelita grubego. Czy dieta ma znaczenie?	393
Katarzyna Ekiert, Marta Dochniak: Superfoods – idealne uzupełnienie diety czy zbędny dodatek? ..	401
Paweł B. Szewczyk, Elżbieta Poniewierka: Kreatyna – zastosowanie w sporcie i medycynie	409
Iwona M. Twardak, Klaudia Konikowska, Agnieszka Kraińska, Aleksandra Lisowska, Dominik Krzyżanowski: Rola diety w rozwoju raka prostaty	417
Ewelina Swora-Cwynar, Emilia Marcinkowska, Monika Olejniczak: Interakcje najczęściej stosowanych leków z żywnością.	427
Elżbieta Bąk, Przemysław Dyrła, Jerzy Gil: Wpływ objawów klinicznych oraz rodzaju leczenia na jakość życia pacjentów mających chorobę refluksową przełyku – przegląd literatury.	441

NOWOŚCI WYDAWNICZE	449
--------------------------	-----

Roczny spis treści	451
Indeks nazwisk	455

Contents

Members of Scientific Council	321
ORIGINAL PAPERS	
Ewa Malczyk, Joanna Wyka, Beata Całyniuk, Marzena Zołoteńka-Synowiec, Marta Misiarz, Mateusz Gawłowski: An Assessment of the Intake of Synthetic Food Colors by 10–15-Year-Old Children	323
Wioletta Waksmajska, Małgorzata Fraś, Teresa Grzywina: An Examination of the Prevalence of Overweight and Obesity in a Group of 16–17-Year-Old Boys and the Type of Food Offered in School Shops	333
Beata Całyniuk, Aneta Barcewicz, Marzena Zołoteńka-Synowiec, Ewa Malczyk, Marta Misiarz, Elżbieta Grochowska-Niedworok: The Energy Value and Nutrition of Lunch Sets Provided by Primary Schools	341
Marzena Zołoteńka-Synowiec, Ewa Malczyk, Beata Całyniuk, Marta Misiarz, Agnieszka Rusiecka: The Quantitative Evaluation of Selected Dinner Sets in Hotel Restaurants	349
Marta Misiarz, Elżbieta Grochowska-Niedworok, Beata Całyniuk, Ewa Malczyk, Marzena Zołoteńka-Synowiec: The Frequency of Consumption of Selected Foods Among the Students of the University of Applied Science in Nysa Regarding the Implementation of Rational Nutrition Recommendations	357
Urszula Mierzwińska, Grażyna Dębska: Knowledge of Mothers on Proper Nutrition and the Sequence of the Impelentation of Complementary Food in the Diet of a Child in the First Year of Life.	365
Ewa Malczyk, Marcelina Zygmunt: Consumption of Fast Food Products by Secondary School Students	371
Kamil Gajecki, Mikołaj Machaj, Damian Gajecki, Martyna Kowalik, Iga Gromny: An Assessment of the Influence of Diagnostic Examination on Nutritional Status of Hospitalized Patients.	379
Monika A. Tryniecka: Proteins, Vitamins and Microelements Intake Among People with Chronic Alcohol Abuse.	385
REVIEWS	
Katarzyna Neubauer, Iga Gromny: Colorectal Cancer: Does Diet Matter?	393
Katarzyna Ekiert, Marta Dochniak: Superfoods: Perfect Addition or Unnecessary Supplement?.	401
Paweł B. Szewczyk, Elżbieta Poniewierka: Creatine in Sport and Medicine	409
Iwona M. Twardak, Klaudia Konikowska, Agnieszka Kraińska, Aleksandra Lisowska, Dominik Krzyżanowski: The Role of Diet in the Development of Prostate Cancer	417
Ewelina Swora-Cwynar, Emilia Marcinkowska, Monika Olejniczak: Interactions Between Food and Drugs	427
Elżbieta Bąk, Przemysław Dyrła, Jerzy Gil: The Impact of Clinical Symptoms and the Type of Treatment on Quality of Life in Patients with Gastroesophageal Reflux Disease – Review of the Literature	441
NEW BOOKS	449
Annual Contents	453
Index of Authors	455

Członkowie Rady Naukowej

Members of Scientific Council

PhD. Milan Laurinc, dipl. s. Graduate Nursing, the Faculty of Nursing and Health Professional Studies, the Slovak Medical University in Bratislava and the Faculty of Health and Social Work, Trnava University in Trnava, where he completed his doctoral studies in 2015 (*Philosophiae doctor*). He graduated from the specialized study program in Anaesthesiology and Intensive Care in 2007. He works as a nurse specialist in the Department of Anesthesiology and Intensive Care, National Institute of Cardiovascular Diseases, Children's Cardiology Centre in Bratislava and as an office director in the Slovak Chamber of Nurses and Midwives. He is a member of the Editorial Board and a reviewer of the periodical "Nursing and Midwifery" and "Pielęgniarstwo Specjalistyczne". He is also the author of numerous professional and scientific publications in journals and almanacs in Slovakia, the Czech Republic, Poland and Serbia. He is an editor of conference almanacs in the nursing section, he works in the Anaesthesiology and Intensive Care of the Slovak Chamber of Nurses and Midwives.